

26 april 2020

**GODS GENADE:
DE BASIS(VERZEKERING) VOOR ONS LEVEN**

Bijbellezing: Galaten 1, vers 6 t/m 24

Bent u een beetje goed verzekerd eigenlijk? ... Ik had jaren geleden een zorgverzekering waarbij men op meerdere manieren aanvullend verzekerd kon worden. Men had deze aanvullende verzekeringen onderverdeeld in zilver, goud en volgens mij platina. Mijn huidige verzekeringsmaatschappij heeft het nog ingewikkelder gemaakt, die spreekt over: intro, start, royaal, optimaal, excellent. De keuze is reuze. Maar al die keuzen maken mij een beetje gestrest. Je krijgt door al die keuzen – zo vergaat het mij in ieder geval - het onbehaaglijke gevoel van 'wanneer is het nu goed? Want een basisverzekering is maar een basisverzekering. Maar aanvullend, ja, dat gaat altijd meer kosten. Hoe zekerder je wil zijn, hoe meer het kost. Misschien is dit een opendeur verhaal, maar ik vind het wel een knap vervelende open deur.

Nu, Paulus wil in het begin van zijn brief aan de Galaten gelijk iets heel erg duidelijk maken: in het geloof heb je aan een basisverzekering genoeg. God wil absoluut niet dat je je aanvullend bij Hem gaat verzekeren! Ja, wat je doet voor je zorgverzekering voor D.V. 2021, dat moet je zelf weten. Wees verstandig, zou ik zeggen. Maar in het geloof heb je maar één basis. En die basis is voldoende, met die basis is je leven voor eeuwig verzekerd. De basis van het geloof, dat is: Jezus Christus, voor ons gestorven en opgestaan. En als je gaat zoeken naar een aanvullende verzekering, naar nog iets extra's om je helemaal zeker te voelen voor God, met God, dan is dat tot dramatische schade van je de basis. Aanvullende pakketten geven in het geloof geen extra zekerheid, maar juist veel minder zekerheid. Het christelijk geloof, het geloof in Jezus Die voor ons is gestorven en opgestaan is de geloofsbasis, de geloofs-basis-verzekering. En niets aanvullends kan daar iets bij aanvullen. Elke aanvulling leidt tot afbraak.

Daarmee heb ik eigenlijk gelijk de boodschap van Galaten 1 samengevat. Maar ik wil er nog iets meer over zeggen, want wat zegt dit nu over God... en wat heeft het met u en mij te maken, zoals wij in het leven staan en ons geloof beleven? Daarom ga ik nog wat dieper met u de woorden van Paulus bekijken.

Paulus spreekt gelijk aan het begin van zijn brief zijn verbazing en verontwaardiging uit. *⁹Ik verwonder mij erover dat u zich zo snel afwendt van Hem Die u in de genade van Christus geroepen heeft, naar een ander evangelie.* Wat is er aan de hand? Nu, de gemeenten in Galatië hebben zich een aanvullende verzekering laten aansmeren.

Ik leg het uit: Paulus was zelf aanvankelijk een overtuigd Farizeeër geweest. Samen met alle andere Farizeeërs uit het Joodse volk had hij zich jarenlang ingespannen om de weg voor Gods nieuwe toekomst vrij te maken. Dat was de reden waarom zij als Farizeeërs al die wetten uit de Thora, de Joodse Bijbel, nauwkeurig navolgden. Zij deden er alles aan om een rein en heilig volk te zijn dat God op deze manier bij Zijn komst zal verwelkomen. Zij wilden zuiver zijn, om straks de zuivere God te mogen ontmoeten als Hij redding zou komen brengen. ... En daarom was er volgens hen geen plaats voor mensen die het niet zo nauw namen met Gods wetten. Want dat zou Gods reddende komst vertragen. En daarom dus vormde die christelijke sekte volgens de Farizeeën een groot gevaar. Die christelijke sekte die beweerde dat ene Jezus was gekomen en een heel aantal wetten had afgeschaft. Daarmee vormde die christelijke sekte binnen het jodendom een gevaar voor hun zuivere leven, voor de zuiverheid van het volk Israël. Paulus vervolgde die onzuivere christenen daarom vol vuur.

Maar toen kwam op een moment de wereld voor hem op de kop te staan. Alles kwam op de kop te staan. Want die redding, die toekomst van God, waar hij zo naar uitkeek en waar hij zich in al zijn wetsbetrachting zo op voorbereidde..., die toekomst was al gekomen! God was al gekomen! Ja juist in die Mens Die hij zo had verafschuwd... in Jezus was God Zelf gekomen. Jezus was de van God gezonden Redder, Gods Zoon, gestorven en opgestaan. Jezus Zelf was aan Paulus verschenen onderweg naar Damascus. Toen hij druk met zijn zuiverende werk bezig was, kreeg hij Jezus Zelf te zien in een zuiver licht... En Jezus maakte hem bekend dat de redding al volbracht was. God was al gekomen. In Zijn Zoon. Gods Koninkrijk was reeds aangebroken. Al die voorbereidende werkzaamheden van de Farizeeërs, al dat houden aan de wetten van God om zo Gods komst voor te bereiden, dat was dus niet meer nodig.

En wat wil nu het geval? Nu waren er mensen, waarschijnlijk joods-christelijke zendelingen in de gemeenten in Galatië gekomen die toch weer de gemeenteleden wilden overtuigen dat er nog bepaalde voorbereidende werkzaamheden nodig waren! Toch nog die aanvullende verzekering. Toch nog bepaalde voedselwetten. Toch nog die besnijdenis. Alsof dat God dichterbij kon brengen..., maar God was al verschenen in Christus! Men hoefde niet meer de weg naar God vrij te maken door al de wetten te onderhouden. Maar Jezus had de weg vrijgemaakt! Jezus was Zelf de Weg. Ja, God Zelf. Immanuel: God met ons. De redding is geschied. Men hoefde er niets meer voor te doen. Men kon er niets meer voor doen. Alles wat men zou doen aan voorbereidende werkzaamheden of aan medewerking, of instemming of wat dan ook zou een ontkenning zijn van de redding. Alsof het nog niet klaar was. Alsof..., ja alsof God half werk had geleverd. 'Het is volbracht, zo ongeveer...'

Kunt u zich er iets van voorstellen hoe dit Paulus helemaal van zijn stuk bracht?

Op zich had Paulus er volgens mij echt geen moeite mee dat men joodse wetten onderhield... Titus, een van Paulus' medewerkers is op latere leeftijd ook nog besneden met medeweten van Paulus... en Paulus zo best nog wel eens volgens de joodse voedselwetten hebben gegeten in Jeruzalem... maar door de gemeenten van Galatië nu bepaalde wetten op te leggen leek het net alsof Gods redding nog niet compleet was. Of Gods redding nog niet helemaal gekomen was. Alsof Gods reddende genade 99 procent was. Je mag op God vertrouwen, je zonden zijn je vergeven, er is een nieuw leven voor je, je mag zeker zijn van Gods redding, maar dan nog wel even... Stel je voor dat je dokter na een behandeling geruststellend zou zeggen: wij hebben de ziektekiemen voor 99 procent kunnen terugdringen. Wat gebeurt er dan bij je? Je bent blij en gaat onbezorgd weer verder leven en denkt er nooit meer aan terug? Of is die ene procent onzekerheid nog nooit zo belangrijk voor je geweest? Nogmaals, het ging Paulus echt niet om die voedselwetten op zich. We moet niet denken dat al die joodse wetten opeens vreemd en raar zijn, God had ze niet voor niets aan Zijn volk gegeven. Nee, maar door nu die wetten aan anderen op te leggen liet je zien: Gods redding is in Christus gekomen, inderdaad..., maar om daar echt zeker van te zijn moet je nog wel aan bepaalde voorwaarden voldoen. Maar zo'n laatste zin is breekt alles af. Zo'n noodzakelijke aanvullende verzekering breekt heel de basis af.

En daarom is Paulus zo uitermate fel: *'ik verwonder mij erover dat jullie je zo snel afwenden van Hem Die u in de genade van Christus geroepen heeft, naar een ander evangelie.* Jullie zoeken een evangelie-plus, een evangelie met een aanvullend pakket, maar *er is geen ander evangelie!* zo zegt Paulus.

Maar wat betekent het voor u en voor mij dat wij dus echt alleen moeten vertrouwen op deze basis, deze basisverzekering – Jezus Christus, onze Redder, voor ons gestorven en opgestaan – zonder dat er enige aanvullende verzekering nodig is, zonder dat er enige voorwaarde gesteld wordt voor

onze redding, voor ons eeuwig leven? *Wat betekent het voor u en mij om puur uit Gods reddende genade te mogen leven?*

Afgelopen week sprak ik iemand die tegen mij zei: 'ik vind het makkelijker om te geven dan om te ontvangen.' Ik gaf toen als antwoord: 'en laat nu het hele christelijke geloof bestaan uit ontvangen...'. Ontvangen, uit genade leven. Dat is lastig. Want dat maakt je kwetsbaar. Als je geeft, dan doe je tenminste iets, dan doe je er toe, dan mag je iemand zijn... Maar als je ontvangt, dan moet je je handen eerst leeg maken, dan moet je stoppen met bezig zijn, dan moet je stil worden en het van die ander verwachten... En dat kan heel ongemakkelijk zijn. Het christelijk geloof is in die zin ook gewoon heel ongemakkelijk. Ik betrap mijzelf er nog wel eens op dat – ook al blaas ik het van de toren dat wij van genade moeten leven – dat ik toch mezelf een stuk prettiger voel als ik iets voor God heb gedaan, (een stukje kerkenwerk, een daad van naastenliefde) 'omdat ik dan toch maar iets heb gedaan!' Maar leef ik dan wel echt uit genade?... En hoe vaak deel ik niet mensen in die wel Gods liefde hebben verdiend en mensen die dat in mijn ogen helemaal niet hebben verdiend? Hoe vaak voel ik mij vanwege mijn vroomheid en mijn christelijke normen en waarden mij niet net iets dichter bij God staan dan die complete heidenen? Ik zal niet zoals die Farizeeër in de gelijkenis van Jezus op mijn borst kloppen en hardop bidden: 'ik ben blij dat ik niet zo ben zoals die tollenaar, maar dat ik mijn geloofsleven wat beter op orde heb!'... dat zal ik niet doen, maar stiekem denk ik het misschien wel een klein beetje. *Leven van Gods genade betekent al mijn eigen aanvullingen, mijn zelf opgestelde voorwaarden, mijn eigen bijdragen loslaten, mijn innerlijke trots loslaten... en helemaal leven van wat ik van Hem mag ontvangen.*

Helemaal leven van wat ik van Hem mag ontvangen. Dus ook: ik mag, ik mag *leven* uit Gods genade!

Tim Keller vertelt in zijn boekje over de Galatenbrief hoe wij mensen vaak door angst geregeerd worden. Dat kan grote angst zijn, maar ook gewoon onzekerheid. Dat kan natuurlijk allemaal redenen hebben, heel begrijpelijke redenen misschien, maar soms is het ook goed om jezelf de kritische vraag te stellen: hoezeer laat ik mij hier nu door beheersen en in hoeverre leef ik nu uit Gods genade? Is Gods genade nu echt de basis voor mijn leven? Is dat mijn rust, mijn zekerheid? Of heb ik nog aanvullende verzekeringen nodig, zoals de goedkeuring van anderen, de bevestiging of aanvaarding door anderen? Iets kunnen betekenen? Maar maak ik daarmee niet de mensen waarvan ik goedkeuring, bevestiging nodig heb niet al te belangrijk, niet al te groot? Is Gods genade niet veel groter?

Wat dat betreft staat het Evangelie van Gods genade haaks op onze maatschappij en soms ook haaks op onze persoonlijke biografie. Want het is intens moeilijk om te geloven dat je echt door Gods genade aanvaard bent en vergeven, geroepen en geliefd... als je in je levensgeschiedenis weinig aanvaarding en liefde hebt meegekregen. Het is dan bijzonder mooi om nu wel die liefde en genade zomaar in je hart te mogen sluiten, maar het is ook bijzonder moeilijk om echt uit die liefde en genade van God te leven.

Het evangelie van Gods genade kan zo haaks staan op je persoonlijke levensgeschiedenis, maar het staat ook nog eens haaks op onze maatschappij waarin men leeft van likes en volgers, waarin men iemand is als men goede recensies heeft en waarin men zomaar afgefakkeld kan worden met slechte reacties of duimpjes omlaag.... De maatschappij waarin men zomaar in een geestelijke crisis kan belanden als men als oudere weinig meer kan bijdragen en alleen maar veel voor de samenleving kost... Leven van genade leer je niet op FaceBook, Pinterest of Instagram. Dat leer je in de kerk.

Is de genade van God, de liefdevolle aanvaarding van God, echt de basis voor je leven... alleen omdat Jezus voor ons is gestorven en opgestaan? En wat zegt dat over je onzekerheid, je verlangen naar goedkeuring en bevestiging en succes in het dagelijks leven? Zou daar misschien door het Evangelie van Gods genade iets drastisch in veranderd moeten worden?

Leven wij als gemeente van Christus echt van de genade van God in Christus? Gods genade, Gods liefdevolle vergeving en aanvaarding, zonder enige aanvulling van onze kant, of enige voorwaarde waaraan wij moeten voldoen?

Het kan er ook iets subtieler aan toegaan in de kerk dan zo'n zichzelf-op-de-borst-kloppende Farizeeër die Gods genade niet nodig heeft... Ik hoor bijvoorbeeld best veel mensen zich in de kerk verexcuseren 'maar ik weet niet zoveel van de Bijbel hoor!' Aan de ene kant zou ik dan zulke mensen aansporen om zoals Paulus dan echt aan de slag te gaan met de Bijbel. Maar aan de andere kant leeft blijkbaar of een of andere manier het gevoel dat je een bepaalde mate van kennis moet hebben, ook al kennen wij geen diploma's en certificaten. Leven wij echt uit genade? ... Ik moet ook denken aan mensen die twifelen aan hun geloof omdat zij niet altijd Gods kracht ervaren: 'is mijn geloof dan wel echt? Geloof ik wel genoeg?' Maar de zekerheid van ons geloof zit niet in onze ervaringen... en zit ook niet in onze geloofsveerkracht waarmee wij alles aankunnen... wij hoeven als christenen ook niet altijd optimistisch en positief en sterk te zijn.... het zou prachtig zijn natuurlijk!... maar wij leven van Gods genade. Dus ook als je bij jezelf zo weinig veranderd ziet, als je maar met je karakter blijft worstelen, of met je zwaktes - blij ermee vechten, geef niet op, blij biddend strijden! - maar vergeet nooit: *wij leven van genade*. Ons geloof is niet beter, niet meer waard als wij allemaal veranderingen in onszelf zien, of veerkracht, of positiviteit, of indrukken ervaringen. Nee, geen aanvullende verzekeringen zoeken. Blijf bij de basisverzekering. Dat is genoeg. En elke aanvullende verzekering doet er afbreuk aan.

Ik ben benieuwd of wij met deze genade van God het ook zullen uithouden in deze coronatijd. Ik ga geen uitspraken doen over het hoe en waarom en waartoe van dat verschrikkelijke coronavirus – dat weet God alleen – maar ik denk wel dat deze tijd een test is voor ons geloof. Een test of wij het echt uit zullen houden, zonder aanvullende verzekeringen, met alleen Gods genade. Want alle mogelijke aanvullende verzekeringen zijn op dit moment wankel geworden. We kunnen ons niet meer vasthouden aan onze goede gezondheid, want zelfs de meest gezonde mensen kunnen ernstig ziek worden. Wij kunnen ons niet vasthouden aan onze vaste baan, niet aan ons pensioen... alles wankelt... We kunnen ons ook niet verschuilen in onze westerse, kapitalistische bunker, want hoe kan al dat leed van de wereld langs je heen gaan? En het ergste moet misschien nog komen, zo zei een president van een ander land. Durf je in deze situatie te leven met het Evangelie van Gods genade? Is dat je basis? Kunnen wij met het Evangelie van Gods liefdevolle aanvaarding en eeuwige trouw deze tijd aan? Paulus kon vanuit dit Evangelie leven. En sterven. En Paulus liet zich door dit Evangelie van Gods genade inspireren om zich volledig voor het heil van de ander in te zetten. Gods Evangelie had alles van hemzelf afgebroken, maar hij had nog nooit zo'n stevige basis gehad om te leven en tot een zegen te zijn.

Daarom de vraag waarmee ik de preek begon: bent u eigenlijk goed verzekerd? Ik wil u ertoe oproepen om wat het geloof en het geestelijk leven betreft echt al die aanvullende verzekeringen te laten vallen. Kijk nog eens heel goed naar je leven of je niet onbewust over verzekerd bent. Durf los te laten. Want door Jezus Christus Die is gestorven en opgestaan heb je de beste basisverzekering voor je leven. De enige basis. Deze basis hoeft je nooit kwijt te raken, want deze basis heb je niet zelf in handen, het is een geschenk uit Gods handen. Genade. Het is geen vasthouden, maar een vastgehouden worden. Door de genade van God.